

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MÍTJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1⁵⁰—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2⁵⁰

LA SENMANA DE DIJOUS Á DIJOUS

Tot permaneix en calma, per més que la professió vagi per dintre.

Baix la presidència del Avi Sagasta varen

El govern, lliure de més de cap parlamentaris, se dedica á orientar la seva acció.

De moment se deixarà sense efecte l' decret de 'n Romanones, permetent qu' en les escoles pù dícties s' ensenyí el catecisme en català als noys que no conequin altra llengua. En aquest punt, catalanistes y capellans podrán donar-se per satisfechos.

Mereix aplausos la tendència del ministre de Gracia y Justicia de donar major independència als funcionaris del ordre judicial, si renuncia com ha dit que renunciarà als nombraments de lliure elecció del ministre, establint un torn de riguerosa antigüetat. Tal vegada això se logri que 'ls encarregats de administrar justicia no obeheixin á la presió dels caciches y homes polítics, enlliminits com fins ara per la promesa d' ascensos y altres ventatjas. Lo que considerem bo y just ho aplaudirem, per me que 'l que ho realisi sigui un ministre conservador.

Contrastan ab aquest criteri sá de 'n Dato, las instruccions que 'n Maura—de qui tant esperava—ha donat als gobernadors de las provincias. A favor de una distinció casuística, gairenament jesuïta, sobre 'ls caciches, ha de

terminat que han de ser atesos els que traballin pel govern, y que si la justícia s'ha de fer á tots els ciutadans, els favors s'han de reservar sols peis amics. Calculinse las conseqüències á que pot portar aquest sistema interpretat peis Ponzis de las provincias.

Ara s'ha trobat que tot allò que deya en Sagasta respecte á negociacions entaulades ab el Vaticà per resoldre l' problema religiós, era una manua de las seves. Las negociacions versavan sola sobre la supressió de algunas diòcessis y disminució de sous: per lo que respecta á las comunitats se las deixava tranquilas, y ni tan sola se'n parla.

Y això mentint pels cotxes, y ab l' afany de no comprometre, tenia olvidat els sens de bens un govern que blossomant de liberal, ha sigut sempre l' pitjor enemic de la llibertat del poble.

Sobre aquest punt, en Silveira seguirà las petjades de 'n Sagasta; es á dir, no farà res, fins y à tant que 'ls frares á 'n' ell y à tots ens treguin de casa.

PEP BULLANGA

LA GENT DE BÈ A PROBA

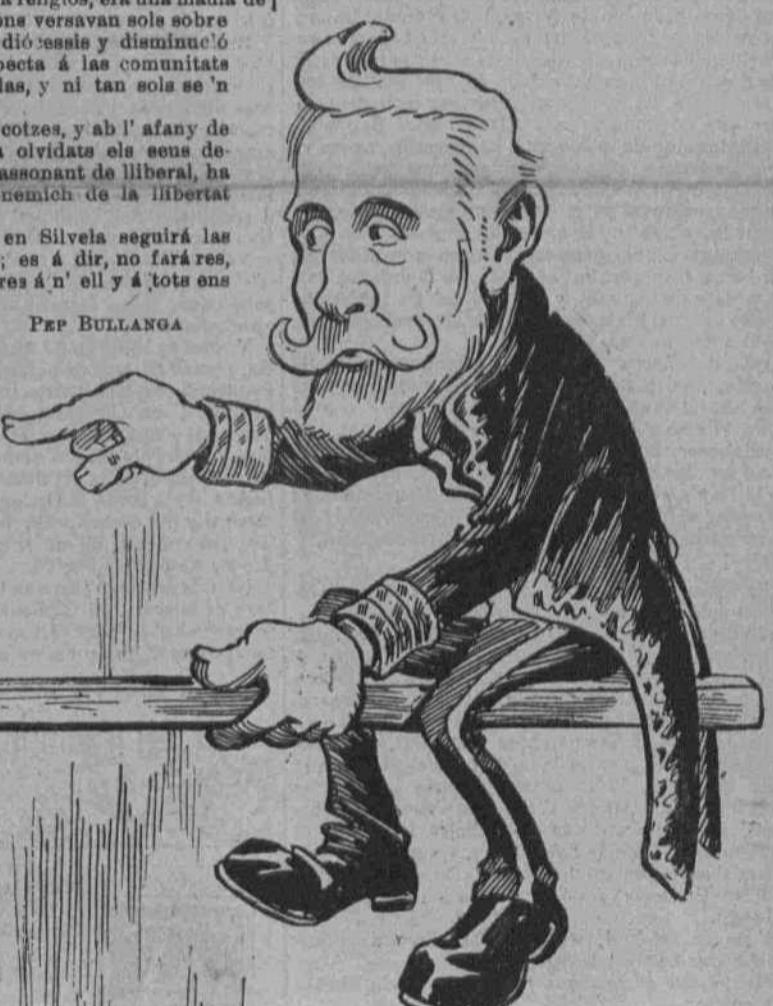
QUAN van efectuarse á Barcelona las dítmis eleccions municipals, baix el nom genèrich de gent de bè y sota la bandera del regionalisme perdigot, se feu una conxorra monstruosa per entrar á la Casa gran, á moralizar l' administració

La situació

Veyam quánt temps durarà aquest equilibri.

municipal, com deyan ells, fent la felicitat de Barcelona.

Ab aquest programa van agafar molts ilusos. Fins liberals, demòcratas y alguna que altres agrupació republicana escadussera's posaren resoltament al servay de la titulada gent de bè y en contra del poble republicà y trabajador, qu' era calificat de brötol, purria y fill de burdell. En la conxorra hi figuraven totes las associacions catòlicas y carendudes de Barcelona, las quals donaren vots y candidats á la gent de bè. Ab tal maniobra, alguns crachs, que ab las seves alas de corp armadas may haurian pogut alzar el vol dos pams de terra, lograren arribar fins á les alturas del consell barceloní.

Va ser una vergonya per la democràtica metròpoli catalana, vergonya que ara s'ha posat en evidència de una manera hasta ridícula, havent-hi hagut regidores que han declarat que 'ls sens escrúpuls de catòlics no 'ls permeten votar la cantitat que l' Ajuntament destina á honrar la bona memòria del insigne Pi y Margall, fill de Barcelona, ab un monument públic, per l' única rahó de haver sigut D. Francisco liure-pensador. Lo qual ho han

reuniree 'ls restos destrossats del útim naufragi; tots els elements vells y corcats del descalabrat partit de la fusió. L' home del tupé va arengarlos y tots se van mostrar conformes en accentuar el criteri liberal y democràtic del partit. Està vist que may se senten tan il·liberals ni tan democràtiques que quan dejunen. Si 'l païs pogués ocupar-se d' ells, seria cas de dirlos.—Romansos á n' aquesta hora?

Un detall significatiu: en Moret va abstenerse de assistir á la reunio d' exministres. Davia tenir por de que li piqüessin las crestas ab perill de perdre 'ls drets a heretar la jefatura.

El mateix dia reunia en Canalejas á una cinquantena de senadors y diputats qu' estan, segons sembla, dispostos á seguirlo en el seu propòsit de fundar un nou partit democràtic-monàrquic. La major ó menor forsa no depén de las ideas qu' en Canalejas sustentí, que ja es sabut que aquestas no poden germinar per ser tan híbridas. O s' ha de ser democrata ab el complement republicà ó monàrquic á secas sense mesclases democràtiques. La forsa de 'n Canalejas dependrà del major ó menor número de districtes que se li senyalin en el reparto oficial.

* * *

declarat sense la menor protesta dels seus companys de causa, ab tot y las bocadas que aquests havian fet sempre de 'n Pi y Margall com autonomista. Quan se 'n podian servir per las seves cábals, l' alabaven; en canbi avuy permeten que uns companys seu desconsidere i l' insultin.

Pero això encare seria lo de menos. No perque aquesta comunitat de Fra Gargall tinguin escrits pels de honor à un lliure-pensador, deixarà Barcelona de pagar el tribut de l' admiració que sent per el seu fill predilecte, modelo de saber, de austeriorat y de virtut.

**

Allà ahont més havia de posarse en evidència la mala sombra de la gent de bé del municipi, era en la marxa de l' administració. Traspuant fatuitat per tots els poros, perque els suau petulància—tant plé 'n tenen el cos—alardejavan de que ordenarien el desgabell de l' administració y purificarien tot lo impur, posantse en això al nivell dels antics cencellers, als qui's proposavan imitar en limpresa de intencions y energia de caràcter.

Donchés bé, ab tot y constituiríen numèricament la fracció més important de la corporació municipal, fa prop de un any que s' anomenen y donan voltas com esquirols engabiat, sense mures de la gabia dels més vics de l' administració. Ni han corregit aquests vics, ni han arreglat lo més mínim del desgabell. Pero en materia de utilitzar les ollas del Hotel de ville per satisfer la gana dels companyans de causa, s' han posat al mateix nivell que 'ls Ajuntaments caciquistans de pitjor anomenada.

No vull, ni m' importa saber si han buscat encare alguna cosa més; me basta senyalar l' efecte de conjunt, pera dir ab veu ben alta y sense temor de que ningú pugui desmentirme:—La Casa gran es massa gran pera vosaltres; tan gran que vos hi hauent perdut y avuy ja no sabeu ahont sou. Poseuvs la mà al pit y confesseu de una vegada lo qu' es cert, lo que heu de conéixer vosaltres mateixos si no teniu embotat del tot el sentit de la percepció; confessen qu' heu fracassat.

**

El fracàs de la gent de bé ha pres les proporcions de un verdader escàndol del qual avuy s' ocupa Barcelona entera, en la qüestió dels consums.

De gent de bé casi exclusivament estava composta la Comissió. La primera providencia que va prendre 'l seu president, va ser expedir una circular als burots, prohibintlos renegar y dir malas paraules, Si d' ell hagués dependit estich segur que hauria concedit notats honorífics y ascensos als burots que haguessin resat més parts de rosari.

Pero ab tot y tanta devoció, el fet es que 'ls consums aquest any han reditut més que 'ls anteriors, en que no eran administrats per uns homes tant de bé. Que ha de haverhi filtracions, fraus y llatrocínis es indubitable; pero l' mérit de una comissió gelosa està en descubrirlos y castigarsos. Y elles fins ara ni han descobert ni han castigat res. Anys enrera, un bon home, casi sense instrucció, pero ple de bona voluntat, D. Gabriel Banyolas, sent individuo de la comissió de consums, se las va tenir tiessas ab una poderosa casa introducida, per més senyans francesa, y que gosava d' elevades proteccions, entre elles la de l' embaixada francesa. El Sr. Banyolas ab tal motiu se veié encusat y se li embargaren els bens de fortuna que posseïa, pero ab tot se mantingué ferm, en la defensa dels interessos de la ciutat, y després de no pochs disgustos se sortí ab la seva. Y 'l Sr. Banyolas era un rajidor caciquista.

Quí dels homes de bé de l' última comisió de consums, ha tractat de imitar en la persecució del frau aquest exemple de zel y d' entereza?

No: ells no s' hi han trencat gayre 'l cap en correr abusos. Lo qu' era efecte de la seva impericia y del seu descuyt ho han atribuït a imperfeccions de la ley y dels reglaments, y sense encomenar-se a Deu ni al diable, han dit:—La qüestió dels consums no te més que una solució: l' arrendament.

**

Els a dir: nosaltres no 'n sabém prou: tots els regidors que 's fican à la comisió s' desacreditan... que vinga un arrendatari à ferhi 'l seu negoc, mal aquest estira cordetas dongui garrot à Barcelona.

Y en nom de la moralitat, aquests mandrosos il·luyadors, venuts avants de batres ab els abusos, anavan à entregar per cinc anys la percepció dels drets de portes à una empresa particular, à pretext de que aquesta pagaria de moment una cantitat una mica més elevada al municipi; pero guardants molt be de advertir que l' últim any podia reescablar-se, forsant l' entrada de articles subjectes al pago de acort ab els introductores, y deixant, al terminar l' arrendament la plassa abarrotada de dits articles. Un negoc rodó, y que tenia 'l curull al cul del sachs.

Y d' això se 'n deya fer un' obra de alta moralitat y mirar pels interessos de Barcelona.

Menos mal si era una idea equivocada, encare que sincera.

Pero, desgraciadament, à alguns dels homes de bé que han intervingut en aquest tripi-joch ab una persistència digna de millor causa, se 'ls hi han vist las cartas.

No han pogut amagar al preparar l' arrendament, que ho feyan de acort ab un determinat arrendatari. Y abominació de las abominacions! Ells, tan partidaris, segons diuen, de las bases de Manresa, que prescriuen que han de ser catalans tots els que desempenyen càrrec ó empleo à Catalunya, i ahont van anar-lo à buscar al arrendatari dels consums de Barceona? A Madrid! Be es veritat que 's deya que l' arrendatari aquest sols treuria la cara, traballant à perdues y ganancies, ab capitals catalans, sortits de las caixas de algun que figurau en las filas de la gent de bé, entre 'ls quals se citava algun parent del president de la comisió.

Això, y las relacions seguidas ab el presumpt arrendatari, que 's traduïren en contínues conciliabuls, techs y viatges sospitosos, feyan obrir els ulls fins als més lluscós.—A què obreix—se pregunta tothom—un interés tan manifest y tan desapoderat en prò de una solució previament amanyada?

Y tothom, fins els més maliciós, recordavan l' instant de las moscas que se 'n van sempre decidides ahont hi ha mel.

**

El tró gros va estallar dijous de la setmana passada al discutir-se en consistori el plech de condicions del arrendament. El preu s' havia discutit molt per las comissions de Consum y de Hisenda reunidas. Que fos de 17 millions 300 mil pessetes volian, segons ha dit un periódich, tant el Sr. Pons com el Sr. Cambó, dignes representants de la gent de bé. Que fos de 18 millions sostinen els Srs. Llamina y Dolsa. Y en aquesta diferencia de 700.000 pessetes estava la ruda catarina del negoc. Aquests sums detrauen dels 18 millions que s' imposavan al arrendatari, havia de servir per untar. No hi havia prou vota per assegurar l' aprobació del projecte de arrendament, y era menester comprarlos. Qui s' havia de vendre? No se sab. Ara que hi havia homes de bé que tr. ctavan de comprar vota es evident.

Y això es lo que s' va veure clarament la llum en la memorable sessió. Sobran, donchs, els tribunals d' honor per aclarir l' enredo. La cosa està ben patent. Hi ha tots els elements necessaris perque 'l Tribunal de l' opinió pública pugui fallar ab perfecte coneixement de causa.

Y mereixen un aplauso, en primer terme els regidors republicans que van desbaratar la combinació tenebrosa del arrendament que s' havia d' efectuar à las costelles del poble barceloní. En canvi 'ls de las filas de la gent de bé... Aquí 'ls tener, tals com els mateixos s' han volgut mostrar.

Ara s' comprén el seu empeny en entrar à la Casa gran. Ja la bandera regionalista resulta massiva per taparlos las vergonyas.

P. K.

AIXÓ REJOVENEIX!

encare hi ha qui digni qu' Espanya camina depressa cap a la mort per agotament de sus forces físicas y embrutiment de sus qualidades morals? Romansos.

Llegint aquests dies els diaris, m' hi convensem de que encare hi ha prou energies pera tornar als temps heroïcs de José María, Jaime el Barbudo y Juan Fortela el ladrón más afamado de la gran Sierra Morena com din el romanso clàssic.

Un tal Mamés Casanova, nadà menos que nieto de un teniente del célebre Candelas com no's descuida de fer constar cap diari, ha emulat durant dos anys las hazzanyas dels reys del bandolerisme y ha sigut per últim agafat con todo el aparato que requiere tan interessant argumento.

Res ha faltat en tan sensacional succès. Els pobles atemoritzats servint d' arcabots al lladre, jove de vintidós anys, ab las brutalitats amorosas propias de l' edat y l' ofici; el bon sacerdot que ab mansueta evangèlica el fé entrar à la rectoria amanysantlo, y l' espia qu' avisa à la guardia civil; el siti à la casa rectoral; la sorpresa ab una colla d' incidents interessantissims y espeluncaus; la lluita desesperada del bandoler contra quatre pageos, tres guardius y el capellà que no es pas el mes peressós en l' acomesa, y per final, l' apresament del célebre bandido mal ferit, que no s' ha deixat agafar s'ns haver antes foradat la pell d' algunes de sos apprehensors.

Y, com es natural en un fet de tanta trascendència, planas enteras dels diaris plenes de telegrammes explicant els més petits incidents de la lluita; l' historia d' en Casanova explicada de p' à p' de desde que va neixre fins al primer pessic que va donar à un company d' estudi, al primer dia ab un se continuará, de la primera ganivetada à la darrera fugida de la presó d' Orteigues, al iegón y se continuará y del darrer crim fins à l' agafada per drit, pero encare ab un se continuará pera mantindre l' interès dels legidors.

Qué's sembla? ¿Eh que l' resparsió dels antichs reys de la serra, la oficiositat dels inflagossos de la premsa y l' interés bestial del poble, fa concebir esperances d' una pròxima regeneració?

JEPH DE JESUPUS

RONIÀS CATALANISTAS.

Tothom sab que als perdidots els can la baba davant de 'n Maura, com si d' ell ho esperessintot. El tractan d' home eminent, de intel·ligència privilegiada, de fill no de castat de l' hermosa Mallorca, germana de Catalunya.

En una paraula, li fan las magarrufas que soletser a'n aquells de qui's desitja obtenirne un gran favor.

**

En canvi 'ls de La Renaixença que, com à llinres de ambicions mesquines tenen el cap més seré y la memoria més clara, ressentian els pàrrafos del discurs ab qu' en Maura va respondre al Doctor Robert en el Congrés de Diputats... pàrrafos que ningú podrà dir que no siguin ben frances:

«Yo he de decir—deya en Maura—y me propongo demostrarlo, que cuando se ha llamado al programa de Manresa programa separatista, se ha dicho mucho menos de la verdad, porque es mucho más: es un programa de disolución nacional y de negación de la patria.

La esencia de las bases de Manresa, proclama das como doctrina del partido catalanista, es, no la desmembración, sino la total disolución de la patria y la negación de la nacionalidad española.

Més avuy deya: «Sobre las bases de Manresa no hablamos, porque sobre eso no cabe transacción ni debate.»

**

Resulta, donchs, que 'ls perdidots que sempre s' han dit partidaris acerrius de las bases de Manresa, troben maco y seductor à n' en Maura, que ab tanta franquesa va demostrarre enemic de la doctrina que las talas bases entranyan.

Per això ha bastat qu' en Maura pujés al candeler y s' trobés en situació de poder repartir gangas y distretes.

La carpanta dels perdidots es tal que 'ls fa perdre l' enteniment y la memòria. Son goiuts y insaciabls. Acceptan las bases de Manresa com à principis, y aspiran à obtenir els favors de 'n Maura com à postres.

En Silvela que avants à tot deya que si, reservantse emperò no cumplir res de lo que prometia, aquesta vegada al rebre als missatgers catalans, ha mostrat una gran reserva diuent:

— Moltes concessions tinch fetas à Catalunya, sense que jamay cap d' ellas haja sigut ben acollida.

Alguna cosa havia d' influir en ell l' escarmant. Tractante de regionalistas no tinguin por de que 'ls hi allargui mai més la mà; massa sab que li mossegarien.

El valent diputat Lerroux ha procurat fer cantar à n' en Silvela, respecte à la situació legal de Barcelona, y no n' ha pogut treure l' ayga clara. Ni avuy que hi ha hagut un canvi de govern se ovira encare la fetxa en que será aleuada la suspensió de las garantías constitucionals.

En aquest punt tant val en Sagasta que va declarar, com en Silvela que la sosté.

El delicto de ser Barcelona una ciutat tan independent li fan pagar els governs de la monarquia, mantenintla en cadena.

Això prova una de aquestas dugas coses: ó que Barcelona es molt forta, ó que 'ls governs de la monarquia son molt débils. Molt l' han de temer quan això la tractan.

El Balch d' Espanya s' disposa à repartir al fi del actual exercici un dividendo tan gras com el del any passat.

També la Tabacalera te ja à punt y à disposició dels seus accionistes las grans caixas de brevas aromàtiques.

Això vol dir que aquí à Espanya 'ls únichs que prosperan son els que tenen al seu càrrec els monopòlis del Estat. Com més la nació s' empobreix més ells s' enriqueixen. El govern l' aguanta y els se se xican de viu en viu.

En Maura no deixa de petja als governadors.

Avants de sortir de Madrid va arrengarlos, y arà, tot just possessionats del seu càrrec, ja 'ls hi ha dirigit una circular.

Se veu que vol tenirlos al puny, pera ferlos filar à la mida del seu gust.

Aspira à que siguin, mes que governadors, fabriquants de conillots de guix de la futura majoria. Y al efecte 'ls farà usar els mateixos mollets de que 's han valgut tots els seus antecessors.

La monarquia de tant vella s' ha anat tornant criatura, y com à tal no vol mes que conillots de guix per divertirse.

Ab molt bon criteri jutja *El País* el misatge catalanista, en el qual diu que hi ha mes lamentacions qu' exigencias.

De petició directa sole n' hi ha una: la derogació del decret de 'R Romanones sobre l' ensenyansa del catolicisme. Indirectament se demana l' us del català en els tribunals y en la redacció dels testaments. Y mes indirectament, encare, que 'ls funcionaris pùblics à Catalunya siguin catalans.

Ara bé: respecte al Catolicisme opina *El País* que lo mateix té enseyarlo en català qu' en castellà, donchs lo mes procedent serà desterrarlo de la primera ensenyansa.

Troba razonable que la llengua catalana pugui usarse en la redacció de testaments y de telegrammes y fins en els tribunals, sempre que 'ls catalanistes demanesin la difusió del castellà, com à medi per evitar els malos que deplorar y lograr al últim que tots ens entenguem.

Tot això s' conseueix desarollant l' ensenyansa. En Pi y Margall posava 'l dit à la llaga, quan sostenia que lo que 's gasta en culte y clero s' invertís exclusivament en ensenyansa.

Per què—pregunta *El País*—no defensan aquella solució 'ls catalanistes?

**

Molt ben preguntat.

Pero no tingui por *El País*: la seva pregunta quedaria sense resposta.

J'bons son els catalanistes pera demanar que se suprimeixi ni un grà de panis de la menjadora dels ancials negres, que forman els seus auxiliars mes poderosos!

La seva divisa no ha sigut mai Cap-endavant, si no Cap-allà.

Encare que 's diu qu' en Silvela fa l' aleta à França ab el desitj de contreure un' aliança ab la veïna República, no ho puch creure.

La reacció y la llibertat no lligan. Y l' fanatisme religiós y l' emancipació del esperit humà, may se podrán entendre. Per forsa's donaran sempre castanyas.

TARRAGONA, 14 de desembre

Aquest matí s' ha efectuat l' acte de descobrir la lápida anunciadora del Passeig de Pi y Margall, costejada per sucripció pública popular. L' acte ha resultat solemne. Un públic numeros esclatà en aplausos quan l' arcalde Sr. Pallarés descubri la lápida, després de lo qual en breus mots enaltí las grans qualitats del ilustre atrici. Pronunciaren notables discursos els Srs. Rovira Virgil, director de *La Jua icàia*. Las societats corals *La Ilustración obrera* y *El Ancora* cantaren la Marsellesa essent aplaudidíssima. Y per últim el Sr. Carré, president del Comitè republicà federal, donà las gracias als que contribuiren à l' adquisició de la lápida y als assistents al acte, terminant ab un crit de Visca D. Francisco Pi y Margall que fou contestat per la numerosa concurrencia.

CARME, 15 de desembre</

plegar les millors tallades, y com les tallades bonas escassejan, d' aquí las formidables batusses que a cada punt s' estan armant.

— Senyor Silvela — diu un conservador dels antics — es necessari que 'm dongui el govern civil de Oneca.

— Senyor Maura — replica un maurista dels acrèditats — el govern civil de Cuenca ha de ser per mí.

— Permetim — exclama l' primer — jo fà ja set anys que vaig al darrera de don Francisco.

— Jo 'n fà vuyt — contesta l' segon — que vaig al costat del senyor Maura.

— Els dos jefes, sorpresos per aquest torneig de

mèrits, se miran indecisos sense sapiguer què fer.

— ¿Com ho arreglém això? — Per qui serà aquest govern civil?

— No ho sé... — Si l' ho fessim fer à palietas?

— L' idea no es del tot desguitarrada; però 'ls dos contrincants no l' accepten.

— Si no se m dona'l govern à mi, — declara l' maurista — me'n vullg immediatament à casa y di-solch punt en blanch el comitè de la nostra agrupació.

— Doncs si no se m dona à mi — crida'l silvelista — escrich als conservadors de Cuenca explicant-los lo que hi hés, y en menys d' una senmana queda completament desorganisat el partit en tota la província.

Al fi, després de moltes anadas y vingudes, la questió s' arregla, donant el govern de Cuenca à un dels contrincants y l' de Ternel al altre.

Pero aquesta solució no serveix per tots els casos ni pot aplicarse à totes les localitats.

Una província, per exemple, ha sigut agraciada ab un governador maurista, y apenas publicat el nombrament començan à arribar protestes.

El comitè conservador de la capital declara solemne y oficialment que considera la designació del nou governador com una gravissima ofensa.

— Sápiga el senyor Silvela — diu el referit comitè — que 'ls conservadors estem aquí en majoria y no 'ns expliquem, per lo tant, quins motius pot haver tingut el govern per havernos fet el desayre que acaba de fentos.

— Els mauristes — respon el senyor Silvela — asseguran que 'ls que tenen majoria son ells.

— ¡Es fals! Y si 's vol saber ab exactitud, que vinquin à contarnos.

Un comissionat del ministeri 'ls conta ab tota escrupulositat, y resulta que de mauristes n' hi ha quinze y de silvelistes no més tretze.

— ¡Protestém! — cridan aqueste: — S' ha fet trampa, ho han contat malament: tornemho à contar.

Per cert qu' en moltes poblacions, al procedir-se à aquest recuento de forsas, s' ha trobat que, fora l' president del comitè, — comitè qu' ell mateix s' havia format ab quatre individus de la seva família — ni 'l partit conservador ni 'l agrupació maurista contavans ab un sol prossilit.

Lo qual no ha impedit que 'l tal president, en nom de les forsas vivas de la localitat y de la comarca, hagi exigit al ministeri el nombrament d' un governador al seu gust y 'l d' un arcalde qu' ell ha designat, ni que 'l ministeri, en aras de la disciplina y de la pau pública, hagi tranquilament accedit à les seves exigències.

De totes maneres, això havia d' acabar malament y al últim hi ha acabat.

Quan el govern va pendre possessió y començà à repartir destinos, els afamats dels dos partits triomfants, si bé una mica nerviosos, callavan y esperaven.

— Els nostres nombraments encare no venen — deyan no més, entre dents: — pero, ja vindrà. [Té tanta feyna un govern els primers dies!..]

Pero van passar els primers dies, y 'ls segons y 'ls terços, y al veure que les esperades credencials no arribaven à les seves mans, els intranquisos pre-tendents procuraren enterarse del motiu.

[Quina va ser la seva sorpresa al saber que 'l ministeri no 'ls donava cap empleo per la senzilla raho de que ja 's havia donat tots...]

— ¡Això es una picardia! — cridava l' un.

— ¡Una verdadera infamia! — exclamava l' altre.

— ¡No es aquesta la manera de pagar sis mesos d' abnegació y de constància! — murmurava un tercer.

— Com havia pogut succeir tot allò? — Qui l' entenia aquell fenomen? [Totes les gangas repartides... y trobar-se tanta gent sense res... Era incomprendible... Les altres vegades no passava pas...]

[Les altres vegades!... Es clar que no. [Com que les altres vegades el partit que pujava al poder era un sol, y ara han sigut dos!..]

Si hi havia, entre governs civils, arquitectures, direccions y delegacions quatre mil prebendas y 'ls aspirants eran esbalçats quatre mil, quiné més fàcil que contentarlos à tots? Pero si les prebendas continúan existint en el mateix número que llavoras y 'ls aspirants s' han elevat à vuyt mil, com arreglar-ho per no deixarne la mitat d' agraviats?..

Ignor si serà veritat lo que 's murmura; pero 's diu ab molts visos de verosímilitud que 'l govern, espantat davant d' aquesta conflicte, tracta de redreçar-lo, estabilitzant pels empleos dos torns par è impar, com en l' abono dels teatros.

Això al menos, dintre de l' impossibilitat de satisfacer del tot à tothom, tothom quedaria content. Uns dies cobrarían el son els mauristes, els altres el cobrarían els silvelistes.

Fora potser l' única manera d' evitar que 'ls nous aliats se treguin mútuament els ulls avants de quatre mesos.

FANTÀSTICH

CARTA DE CUBA

Apreciable Director:
Com que hase ya una tongada
que no le ha escritó a V. nada
este humilde servidor,
hoy, que tengo horas sobreras
y puedo un xich esbravar-me,
deseo descarregar-me
d' unas cuantas frioleras.

Cuba, señor, va muy mal:
todo allò que se desa
de qu' eso avint semblaclar
un paradís terrenal,

después de mucho soroll
y no posas criaturadas,
entre dadas y tomadas,
se 'na ha tornado aygas-poll.
Somos libres, ya lo sé;
formamos un nuevo estado
y hay un presidente nombrado,
pero después d' eso, ¿qué?
Ni el señor Estrada Palma
es un hombre muy despertado
ni ha tingut gots d' acierto
en restablecer la calma.

El governo es un bullit:
vacilante, torpe, raro;
vamos, por dirlo más claro,
por l' istil del de Madrid.
Grandes projectos, la mar;
esperanzas, tal vez massa;
pero, d' aquò no se passa:
l' único que hace es cobrar.
El prou dice qu' esperemos,
que no seamos guanyjos,
que de tots estos trabajos
un dia ú otro, se saldremos;
que organitzem una fachón
y acomodarla en el mapa,
no es lavar un jipi-japa
ó recoser un serón.
Pero, amigo, a pesar d' eso,
los hechos le contradicen
y, lo que les gentes dicen:
«¿Cómo se gana hoy un peso?»

Si hubiese dinero, ¡bravo!
callaríamós, y à ver;
pero ¿qué vamos a hacer
si ningú tiene un centavo?
¿Com quiere que no s' exclime
un país com este, hambronto,
y al qual por todo alimento
le dan promesses y name?

No exagero la pintura
si me atrevo à dirli a usted
que aboy ya ab prou feynas sé
si hay ó no hay agricultura.
La florita que arreu s' extiende
es un hecho que no falla:
el aguardiente, s' encalla,
el azúcar no se vende,
nadie nos pide tabaco,
se queda aquí todo el coco,
el plátano corre poco.
de café no 'n sale un saco
y para más aficciones,
no sabiendo ya hont girarnos,
dijo que ahora van à cargar-nos
con nuevas contribucions.

Yo no soy ciego ni sordo
y, por lo que observo, crech
que se acerca un espatech,
es decir, algo muy gordo.
Las onzas eran escassas
antes d' això, pero luego,
por escaparnos del fuego,
hemos caido en las brassas.

El yanqui tiene pupila
y, con la grapa amagada,
como aquél que ne hace nada,
nos vigila, nos vigila!
Su diabolica intenció
es hacer que cunda el tedio,
y después, por tot remedio,
llevarnos à l' anexión.
¡Llegarà al fi del camí
que l' pújaro se ha propuestó!
Si no se arregla pronto esto,
yo me afiugro que sí.

Sin más, saludos à tots,
mil besos à la maynada,
y para usted una abrassada
del seu servidor: Juan Cots.

Per la copia:
C. GUMÀ

La caricatura al extranger

Maria, 't trech de casa. Ves, ves à trobar al pillet que t' ha posat en aquest estat!...
— Si no es un pillet, senyoral! Es el marit de vosté...

(De L'Assiette au beurre, de Paris.)

NA NOVA comissió de algunes
corporacions barceloninas
han anat à Madrid, à posar
en mans del rey, un nou mis-
satge demandant que sigui res-
pectada la llengua catalana.

El rey els ha dirigit à n' en
Silvela; y aquest respecte à
tot lo que reclaman ja 'ls ho
dirà de missas.

Missatges y missas; missas y missatges... Ni 'ls
uns ni 'ls altres poden sortir d' aquí.

A Saragossa va pujar à la trona un Loyola, y ab
aquel desembràs que tant distingeix als que ja 's
figuran ser amos de tot, va atacar à l' exèrcit, afir-
mant que si 's van perdre las colonias fou degut à
que l' exèrcit espanyol careixia de fé religiosa.

Naturalment, que aquesta sortida de tot va dis-
gustar gravement als militars, que no poden olvidar
que al anar à la guerra 'ls bisbes els beneficiarien, im-
plorant per ells la protecció divina.

De manera que si en el resultat de la campanya
varen ser desgraciats, no 's deurà à la falta de fé,
sino al excess de benedicions... ó à que las que pro-
diguen els nostres bisbes denhen ser esbravadas y no
produixin cap efecte.

Ara que à la República de Venezuela hi ha guer-
ra, resulta curiosa una anècdota, que l' Aixelà es-
criu desde l' Habana à El Vendrellench:

Un germà del corresponsal anava à pujar l' escala
del palau del president, quan un seu amic y payés
que 's disposava à baixarla, li digné: — Si no voles
caure, agafat bé à la barana y puja ab cuidado.

Gracias à n' aquesta advertència 'ls lluirà de anar-
se'n de nassos.

Perque 'ls esglahons de l' escala, que son de marbre,
no sols estan molt inclinats, sino ademés em-
pastifats d' una sustancia oliosa — probablement
sabò moll — que fa reliscar al que intenta pujarhi
con noves contribucions.

Yo no soy ciego ni sordo
y, por lo que observo, crech
que se acerca un espatech,
es decir, algo muy gordo.
Las onzas eran escassas
antes d' això, pero luego,
por escaparnos del fuego,
hemos caido en las brassas.

El yanqui tiene pupila
y, con la grapa amagada,
como aquél que ne hace nada,
nos vigila, nos vigila!

Si la diabolica intenció
es hacer que cunda el tedio,
y después, por tot remedio,
llevarnos à l' anexión.

— Llegarà al fi del camí
que l' pújaro se ha propuestó!

Si no se arregla pronto esto,
yo me afiugro que sí.

Sin más, saludos à tots,
mil besos à la maynada,
y para usted una abrassada
del seu servidor: Juan Cots.

Per la copia:
C. GUMÀ

Aquells cassinos de joch de Madrid abont se tram-
peja en gran escala, y à conseqüència de las trampas
hi ha tot sovint cops de cadira y tiros de revòlver,
són uns establements aristocràtics, de quals juntas
directivas ne forman part marquesos y duchs.

A tal extrèm ha arribat l' aristocràcia espanyola.
Deus antics pergamins n' ha fet jochs de cartas as-
senyalades.

Marquesos y duchs podrán continuat sent els
que de tal manera 's guanyan aquesta trista vida;
pero no duchs ni marquesos dels títuls que ostentan,
sinó, en tot cas de la Sota d' espases, del Tres de
bastos ó de l' As d' oros. Y no seria mal que la carta
que 's correspongués en sort figurés en el seu es-
cut sobre fondo de panyo vert.

De La Perdiu:

«Catalunya ha permanescut fins avny relativament
immune del contagí burocràtic. El caràcter
català ha conservat prou energies pera lluitar en el
camp de l' indústria, del comerç, de las professions
lliures, que demanen esforçs y iniciatives; no ha ha-
gut de recórrer à la migada sortida que poden oferir à
l' activitat els empleos oficials, gràficament
mottejats pel mateix Maura de consignacions sobre l'
pressupost.»

En efecte: això ha sigut el caràcter català. Pero
no 'l caràcter català es perdigot. Els corregionalis
de La Perdiu, cert que no demanen empleos al
Estat que tampoc els ne donaria. Pero en canvi à
Casa la Ciutat hi ha empentes per obtenir-los.

El pretendent que s' ha tirat al camp à disputar
el tron de l' emperador del Marroc es un mestre que
la sab molt llarga. Ab la seva habilitat en fer jochs
de mans ha lograt seduir à las kàbilas més fanàticas
que avny el segueixen y 's de deixan matar per ell.

Vels'hi aquí un minyó que si 'l negoci se li es-
guerra al Àfrica, pot venir à Espanya ab la segura-
tad de fer farolla. Si arriba tan enllà com suposen
la seva destresa en l' art de la prestidigitació, en
Manza es molt capaç de contratarlo pera las próxi-
mas eleccions, y li donarà qualsevol diner.

Ara per si s' ha descobert per qui han donat
una cartera al ex-república Abarzuza.

Hi sigut sensíllement perque no hi ha en el ga-
binet cap més ministre, que, com ell, s'apaga parlar
l' anglès.

Y es necessari que à lo menos n' hi haja un.

En quan à inglesos, ja que 'n Silvela te en Vil-
laverde per ferne, just es que tingui un Abarzuza
per parlar-hi.

Durant el mando de 'n Sagasta va tancar-se l'
Círcul liberal de Madrid. Pero ara que 'n Sagasta ha
cayut, tornarà à obrir-se.

Jo ja ho veig: mentres governava en Sagasta,
prou feyna tenian els scios del Círcul, menjant y
pahint.

Pero ara que 'ls han retirat sopera y platas què
han de fer per matà l' temps? Jugar à cartas... y so-
bre tot fe l' burro.

S' atribueix à n' en Silvela un plan maquiavé-
lich com tots els seus.

Convénent al fi de que 'n Maura, ab les alas que
li han donat, ha adquirit massa preponderància, se
proponeva ara mermarli, fentse seu à n' en Romero
Robledo, encare que tingui de concedir-li la presi-
dència del futur Congrés.

De aquesta manera creu tenir qui li posi 'ls peus
à rotlo.

Es à dir: tracta de ferlos barallar.

La renyina

Maniobras clericals ó 'l cóm y 'l per qué de la última crisis

—Apretém, companys, que quan don Paco á cops de cap hagi esbotzat la porta, el qu' entrará á dintre no serà ell, seré nosaltres.

Passant per davant de casa seva

BARCELONA:—¡Uf!... ¡Quina mala brayada surt d' aquí dintre!... ¿Y aquests gossos lladran?... Quan els gossos lladran, alguna cosa senten.

EPÍGRAMAS

—En Benet, fill d' un tal Met, sempre porta un pam d' engrut.
—Doncha, noy, en lloch de Be-net se li pot ben dir Be-brut.

Que no li pot agradar res mal fet diu en Mayols; y molts cops per esmorzar, jo sé que menja bunyols.

—Diu que un tocata del bolet, que viu al carrer dels Bunts va enganyarla, Ramonet?

que té molta pochs allistats, ab els ulls closos y els llavis mitja rialla dibuixant encomanas el respecte á qui 't contempla total.

J. COSTA POMÉS

MUDANSA

Lo Total de La Bisbal, diuhem qu' es un mal paleta, perque fent una torreta li va caure una total.

F. JOANET

TRENCA-CAPS

Buscar el nom y apellido de un primer actor español que llegit al revés, silaba per silaba digui el mateix.

V. MORECHITEL S. EN C.

ROMBO

1.* Consonant.—2.* Animal.—3.* Prenda de vestir.—4.* Població catalana.—5.* En las iglesias.—6.* Nom de dona.—7.* Vocal.

NOY DE LAS MOSTRAS GEROGLÍFICH

BO BO
POS POS POS

X

I

J. FARÉS GAILALT

Caballers: Xapu Dotor, Yo, Siul Aloreugif, G. Busquets, Manel Serrano, Anidoc Ogaitnas, Juli Palau, A. Ribas Ll. (Dr. U.), Ernesto de V., Ernestamis, Juan Catau, Escolanet Junca, Antón Palau, Pere Amat Martí, Daniel Roig, Gumerindo Sakako, J. Sansolí y Verdier, B. F. B., Un taberné dels encants: Feillass festas.

Caballers: Un company de la goma, Manuela P. F. y Eduardo F. G., F. Joanet, Borrà Borrascas, Jep Salamó: No se admiten felicitaciones.

Caballer: Andresito: Rebudas una mica tart per l' extraordinari. De tots modos, quedan nostras.—M. A. (a) Badoch: Es irremediable. El desbucíem.—A. Albert: No es maleta.—Ricardo Feu: Una vez y no más. L' epigramma que comenza dihent Aparteuvs d' aquí, hereu, es del amich Francisco Llennas. Ab això, ja ho sabeu Feu: aparteuvs d' aquí, hereu...—J. S.: La senmans entrant si Agathus ho permet: expressions al Sr. Viñas.—Félix Cantimpló: Se 'l felicita. N' hi ha algunes de molt malos. Aníran.—E.: Home, no; com es contrast, bueno; com à poesia, es magre...—A. Carrasca Guyán: Verdaderament es sentida y fácil. Mirarem de insertarla.—A. Ribas Ll. (Dr. U.): Massa trista; 'na farfa senta 'l gall malament.—Máximo Electra: El geroglífich es lo que 'ns agrada més.—J. M. y F.: No 'ns convens, ni 'ns convé.—T. Doy: Això, al pare Román. El dibuix es una benytería.—A. Cortina Rivera: Com que no es d' actualitat, entra en cartera per demanar tanda.—Lluís Campanys: Fues, senyor, després de retocarla havé penat que lo millor es deixarà com estava y... al cove.—Joan Trias C.: Això es de noy de segon any de latí.—G. Perocofo y Ras: Descuidi, que lo que serveix tot se publica un dia o altre. Lo d' avuy es endebile y inconsistent.—Un almogávar: Si estessin bé, naturalment que si.—J. Costa Pomés: Rebuda la remesa, y gracias.—A. R. T.: Ho llegaré de nou y si 'ns agrada lo suficient... anirà á las caixas.

JA HA SORTIT!
JA HA SORTIT!
JA HA SORTIT!

Preu: 2 rals

ANTONI LOPEZ, editor, BARCELONA

Es l' almanach polítich mes popular d' Espanya
2 RALETS—Se ven per tot arreu—2 RALETS

Imprenta de LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

ENDEVINALLES.

XARADA
La darrera quarta fúnebre
terça existència ha tallat,
dos-terça pel prima-dugas